

WERKINSTRUCTIE

BUITENSCHOOLSE OPVANG & LES ECOLES

Les Petits

Les Ecoles
HUISWERKGROEP

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Geborgenheid.....	4
2 Zelfredzaamheid.....	5
3 Respect	7
4 Creativiteit	9
5 Ruimte	10
6 Structuur.....	10
Bijlage 1 Dagindeling	12
Bijlage 2 Overzicht eetmomenten.....	13

Inleiding

Voor je ligt de werkinstructie voor de buitenschoolse opvang, met op sommige punten een specifieke toevoeging voor Les Ecoles. Waarbij we zijn uit gegaan van het pedagogisch beleidsplan van Les Petits en de pedagogische uitgangspunten.

Per uitgangspunt geven we aan wat we van iedere pedagogisch professional verwachten in het professioneel handelen op de groep. Schema's met betrekking tot de dagindeling voor de kinderen en de eetmomenten vind je als bijlagen 1 en 2 en is op te vragen bij de (assistent) locatie manager. Deze werkinstructie is bedoeld voor alle (nieuwe)medewerkers en invalkrachten die op één of meerdere vestigingen werken met kinderen in de leeftijd van 4-12. Naast deze werkinstructie is het belangrijk om de andere protocollen ook te lezen. Voor vragen kun je altijd terecht bij één van de vaste pedagogisch professionals en/of de (assistent) locatie manager.

1 Geborgenheid

Geborgenheid betekent voor Les Petits dat we kind en ouder zien en horen. We geven een kind alle ruimte om zich te ontwikkelen en een respectvolle verzorging.

Als pedagogisch professional breng je het pedagogisch uitgangspunt **geborgenheid** in de praktijk door:

- Elk kind te zien en ontvangen bij binnenkomst en een warm welkom te geven.
- Het mentorschap uit te dragen. Als mentor ben je verbonden met het kind en volg je de ontwikkeling, geef je vertrouwen en bied je sociaal emotionele veiligheid. Als mentor ben je het eerste aanspreekpunt voor ouders bij vragen over de ontwikkeling van het kind.
- Kinderen emotionele ondersteuning te bieden en de ontwikkeling te stimuleren, door gerichte aandacht en sensitief-responsief te reageren op de initiatieven en behoefte van het kind.
- Het versterken van het groepsgevoel door het gezamenlijk doen van activiteiten, het 'samen maken'. Door gesprekjes te voeren die aansluiten bij de beleving van de kinderen.
- Een voorspelbaar dagritme, waarbij herkenning, voorpret en een 'veilig gevoel' bijdragen aan het welbevinden van ieder kind.
- Verjaardagen en andere jaarfeesten te vieren.
- Kinderen de ruimte geven om de wereld te ontdekken, andere kinderen te ontmoeten door (samen) spel en spelenderwijs van elkaar leren. Kinderen leren om te gaan met elkaar, dit vraagt begeleiding en tevens ruimte voor zelfstandigheid, hierbij volgen we de zes stappen vanuit de cursus 'Knap Lastig':
 - Benader de kinderen rustig en stop gedrag dat niet wenselijk is.
 - Bevestig en benoem de gevoelens van de kinderen
 - Verzamel informatie over wat er gebeurd is
 - Formuleer de situatie opnieuw
 - Vraag naar oplossingen en kies daar samen één uit
 - Blijf zo nodig ondersteuning geven.
- Pestgedrag wordt niet getolereerd en direct bespreekbaar gemaakt zodat het voor iedereen veilig is binnen de groep (zie ook ons pestprotocol).
- Duidelijkheid te geven over de doe- regels op de groep. Wat verwacht je dat het kind wel doet.

Les Ecoles

- Veel ruimte voor extra begeleidingsmomenten en individuele aandacht te maken, zowel tijdens de huiswerktijd als tijdens de vrije tijd.
- Kinderen regelmatig te stimuleren om samen te werken en/of elkaar te helpen bij het huiswerk. Door de kinderen regelmatig toeschouwer te laten zijn van elkaars presentaties, kunnen kinderen in een veilige omgeving, kleine groep, oefenen en elkaar positieve feedback geven.

2 Zelfredzaamheid

De ontwikkeling van zelfredzaamheid is een proces, waarbij het kind steeds meer dingen zelfstandig kan. Binnen deze ontwikkeling heb jij als pedagogisch professional een belangrijke rol. Een kind is over het algemeen van nature nieuwsgierig naar de wereld om hem heen. Binnen Les Petits wordt dit verlangen gevoed. Een betekenisvolle omgeving, ruimte voor eigen keuzes en het bieden van vertrouwen zijn de basis van ons pedagogisch handelen en het pedagogisch klimaat waarin wij de kinderen opvang bieden. Zelfstandigheid betekent o.a.; respect voor autonomie, vertrouwen geven, creativiteit laten spreken, kind laten ontdekken wat het belangrijk vindt, kind volgen in zijn bewegingen en kind leren omgaan met 'risico's',

Als pedagogisch professional breng je het pedagogisch uitgangspunt **zelfredzaamheid** in de praktijk door:

- Kinderen te stimuleren zelf dingen te doen en hulp te bieden waar nodig¹.
- Kinderen te betrekken bij dagelijkse handelingen en activiteiten zoals tafeldekken/afruimen en mee te laten denken bij de inrichting van de groep.
- Kinderen te leren zich aan afspraken te houden en hierop te vertrouwen. Wanneer kinderen ervaren dat je met duidelijke afspraken en positief gedrag meer zelfstandigheid kan verkrijgen heeft dit een positief lerend effect.
- Kinderparticipatie mogelijk te maken door kinderen inspraak te geven in bijvoorbeeld de vakantieplanning of aanschaf nieuwe materialen. Door gebruik te maken van een thema en activiteitenbord hebben kinderen inzicht en een nog grotere zelfstandigheid in de keuze van een activiteit. Verder worden er regelmatig interne en externe workshops georganiseerd voor de BSO waar kinderen zich voor in kunnen schrijven.
- Kinderen te leren zelf "problemen" op te lossen, door aan kinderen te vragen hoe ze denken een situatie te kunnen oplossen. Kinderen zijn creatief van aard en komen bij vragen vaak met hele uiteenlopende antwoorden en oplossingen, wat vertrouwen en plezier geeft.
- Kinderen te leren respectvol om te gaan met de spullen van Les Petits, andere kinderen en die van zichzelf.
- Tijdens het eetmoment kinderen hun eigen keuzes laten maken, passend binnen het voedingsbeleid en er zorg voor dragen dat kinderen niet te lang hoeven te wachten of te lang stil hoeven zitten.
- Kinderen te leren omgaan met verkeerssituaties. Tijdens uitstapjes en het vervoer naar de BSO besteed je als pedagogisch professional aandacht aan de verkeerssituatie en afspraken.
- Oudere kinderen (geen vaste leeftijd, hangt af van zelfstandigheid en zelfzekerheid van het kind), na toestemming van de ouders, zelfstandig buiten te laten spelen. Preventief is hierbij wel zicht op het speelplein en heel regelmatig contact met de kinderen door een pedagogisch professional, om ervoor te zorgen dat alle kinderen zich prettig voelen bij deze zelfstandige situatie.
- De oudste kinderen meer ruimte geven om na toestemming van de ouders zelfstandig naar de BSO te komen en naar sportclubjes te gaan.

¹ 'Zone van de naaste ontwikkeling'. De zone van de naaste ontwikkeling heeft betrekking op wat een kind leert in aansluiting op wat het al weet en zelfstandig kan toepassen (actuele niveau) en wat met behulp van een volwassene ondersteund en ontwikkeld kan worden (potentieel niveau).

- Oudste kinderen van de BSO steeds meer ruimte te geven. Door ze bijvoorbeeld op verantwoorde wijze gebruik te laten maken van internet en sociale media. Ze meer tijd achter de computer te geven om bijvoorbeeld informatie op te zoeken.

Les Ecoles

- Kinderen te stimuleren zelf hun agenda te beheren ter vergroting van inzicht in (tijds)planning en het leren stellen van prioriteiten.
- Kinderen te begeleiden en stimuleren om hulp te vragen en te laten overhoren wanneer ze dit nodig hebben.

3 Respect

Een respectvolle, sensitieve houding komt tot uiting in een rustige benadering en begeleiding van kinderen. Ruimte geven voor eigen initiatief en deze volgen. Het kind voorbereiden op nieuwe situaties en vertrouwen geven om zelf te handelen. Emoties serieus nemen en als pedagogisch professional voorspelbaar zijn.

Als pedagogisch professional breng je het pedagogisch uitgangspunt **respect** in de praktijk door:

- Kinderen duidelijkheid te geven door een vast dagritme aan te bieden en voorspelbaar te zijn. Dit betekent dat kinderen weten wat ze kunnen verwachten in contact met de pedagogisch professional.
- Op de groep te kijken naar de mogelijkheden en de initiatieven van kinderen en hierover duidelijke afspraken te maken wat er wel en wat niet kan. We leggen hierbij uit waarom deze afspraken gemaakt worden.
- Als pedagogisch professional jouw woordkeuze af te stemmen op de doelgroep waarmee je werkt en daarbij de “Doe-regels” te gebruiken en daarmee een positieve sfeer te creëren. Doe-regels geven duidelijkheid en houvast voor alle kinderen.
- Een kind op zijn gedrag “aan te spreken” en niet op de persoon.
- De kinderen in een groep leren omgaan met groepsregels/materiaal. Ze te leren (samen) spelen, praten met elkaar en tevens aandacht te besteden aan recht op eigen spel.
- Emoties te benoemen. Door woorden te geven aan emoties, leren kinderen hiermee om te gaan.
- Op een positieve wijze de samenwerking op te zoeken met je collega en de ouder.
- Positief gedrag concreet te benoemen en belonen met een high-five, knipoog, dikke duim enz.
- Uit te gaan van het leer/ontwikkelvermogen en positieve inzet van het kind, kortom; oog te hebben voor de dingen die goed gaan. Positief gedrag te belonen en dit positieve gedrag benoemen.
- Kinderen inzicht te geven in hun eigen handelen, waardoor het kind kan vertrouwen op zijn eigen waarden en normen en een positief zelfbeeld kan ontwikkelen.
- Bij alsof-spel met een schiet- of vechtelement, in de gaten te houden of beide partijen het leuk vinden en de kinderen hierbij leren omgaan met het aangeven van hun grenzen. Bij het aanbieden van gerichte activiteiten met een schiet- of vechtelement (bv lasergamen) alert te zijn op wat passend is bij de leeftijd en beleving van de kinderen; kinderen dienen het spelelement te snappen en zich aan bijpassende afspraken kunnen houden.
- Gelijkwaardig te zijn aan elkaar, het gesprek aan te gaan, kind zelf laten ervaren en hierin verantwoordelijkheid geven.
- Seksuele ontwikkeling bespreekbaar te maken passend bij de ontwikkeling van elk kind, waarbij er ruimte is voor verschillen. Eigen grenzen en die van de ander bespreken, stimuleren van beschaafd taalgebruik en corrigeren op ongewenst taalgebruik. Onderwerpen zoals vriendschap, verliefdheid en sociale regels wat wel of niet toelaatbaar gedrag is bespreken wanneer zich een situatie voordoet.
- Tijd te maken om van jezelf en elkaar te leren en een hulpvraag concreet te krijgen. Bijvoorbeeld tijdens een; kind- en groepsbespreking, teamoverleg, oudergesprek.

Les Ecoles

- Kinderen inzicht te geven en vergroten van zelfvertrouwen door elkaar feedback te geven bij het oefenen van een spreekbeurt of boekbespreking in een veilige omgeving.
- Tijd te maken voor uitgebreide en regelmatige overdracht (veelal via Konnect of telefonisch en jaarlijks tijdens het 10 minuten gesprek) waarbij naast het welbevinden ook de ontwikkeling, het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid wordt besproken mbt het huiswerk.

4 Creativiteit

Kinderen zijn van nature creatief! Ze zijn flexibel in het oplossen van situaties, veel van wat ze doen is nieuw. Kinderen hebben tevens een natuurlijke drang om te onderzoeken en te experimenteren. Op basis van deze kennis, is het niet zozeer de vraag hoe wij binnen onze kinderopvang creativiteit kunnen stimuleren, maar moeten we onderzoeken in hoeverre wij ruimte bieden om de kinderen zelf te laten ontdekken en te experimenteren!

Als pedagogisch professional breng je het pedagogisch uitgangspunt **creativiteit** in de praktijk door:

- Naar de talenten van kinderen te kijken en deze te koesteren.
- Thematisch² te werken en vanuit een thema diverse creatieve activiteiten³ aan te bieden. Waar beleven centraal staat (voelen, ruiken, kijken, luisteren, proeven, ervaren).
- Oog te hebben voor de verwondering van kinderen en dit met hen delen door samen te genieten van iets wat je ziet of meemaakt.
- Het creatieve/ ontdekkingsproces van het kind leidend laat zijn en niet een resultaat.
- Kinderen te laten experimenteren met diverse materialen en dat zij 'buiten de kaders' mogen spelen.
- Met kinderen te praten over hun creatieve ideeën. Eigen plannen laten uitwerken en de mogelijkheid bieden hier met jou over in gesprek te gaan.
- Diverse activiteiten en workshops te organiseren met als thema's diverse thema's zoals: vrije expressie, muziek en beweging, zodat kinderen talenten kunnen ontdekken en aan kunnen sluiten bij uitdagende activiteiten.
- Groep- en buitenruimtes samen met de kinderen inspirerend en uitnodigend in te richten met zoveel mogelijk duurzame materialen en spelvariatie.

Les Ecoles

- Ook bij het huiswerk maken ruimte te bieden en oog hebben voor het creatieve/ontdekkingsproces van elk kind. Eigen plannen laten uitwerken, bijvoorbeeld bij het stimuleren om eigen keuzes te maken bij spreekbeurten en boekbesprekingen.

'Het kind bestaat uit honderd, het kind heeft honderd talen honderd handen honderd gedachten honderd manieren van denken van spelen, van spreken. honderd, altijd weer honderd manieren van luisteren verwonderen en liefhebben. Honderd vreugden om te zingen en te begrijpen honderd werelden om te ontdekken honderd werelden om te verzinnen honderd werelden om te dromen. Het kind heeft honderd talen!'

Bron: Gedicht Loris Malaguzzi

² Een thema loopt ongeveer 6 tot 8 weken en binnen dit thema worden diverse activiteiten aangeboden. Belangrijk dat een thema altijd binnen een context wordt aangeboden. Ter ondersteuning aan een thema kan een filmpje, of kinderprogramma gekeken worden op de I-pad.

³Een activiteit is iets ondernemen met een (klein) groep(je) kinderen onder begeleiding van één pedagogisch professional.

5 Ruimte

Het pedagogisch klimaat wordt in de eerste plaats bepaald door de mensen die er werken; zij geven gezamenlijk vorm aan de pedagogische visie. Het gebouw, de speelruimtes (binnen/buiten) spelen daarbij ook een belangrijke voorwaardenscheppende en ondersteunende rol.

Als pedagogisch professional breng je het pedagogisch uitgangspunt **ruimte** in de praktijk door:

- De omgevingsruimte als derde pedagoog te zien; een prettige ruimte met een huiselijke sfeer, warme verlichting, goede akoestiek en een goede groepsindeling met themahoeken of ruimtes. Dit biedt kinderen structuur en daagt hen uit om te ontdekken en te leren.
- Elk kind de bewegingsruimte geven die het nodig heeft om optimaal te kunnen ontwikkelen. De ruimte, het gebouw en de buitenruimte, moet ontmoetingen en uitwisselingen tussen kinderen mogelijk maken. Ruimtes moeten ook diverse activiteiten mogelijk maken.
- Zorg te dragen voor een fijne plek met duidelijke functies en bijbehorende duurzame en passieve materialen.
- De buitenspeelruimte optimaal te gebruiken, door kinderen letterlijk de ruimte te geven om te bewegen en met kosteloos materiaal te spelen. Binnen Les Petits zien wij met behulp van PLAYgrounds er op toe dat de omgeving, uitdagend en uitnodigend wordt ingericht. Onze pedagogisch professionals hebben een actieve en begeleidende rol bij het (buiten)spelen en worden hierin getraind door o.a. de specialisten van PLAYgrounds (zie voor meer informatie www.playgrounds.nu en ons buitenspeelbeleid).
- Belangrijk als pedagogisch professional om ook buiten beschikbaar te zijn voor kinderen en hun initiatief te volgen.
- Kinderen deelgenoot te maken wanneer een groepsruimte wordt veranderd.

Les Ecoles

- De huiswerkruimte zo in te richten dat er zowel ruimte is om in stilte/geconcentreerd te werken als ook om (rustig) samen tot leren te komen.

6 Structuur

Structuur geeft kinderen houvast en vergroot hun gevoel van veiligheid en zekerheid. Kinderen die zich veilig en zeker voelen, voelen zich vaak vrij om op onderzoek uit te gaan en hun ervaringen te verbreden. Hierdoor worden ze in staat gesteld om nieuwe dingen te leren.

Als pedagogisch professional breng je het pedagogisch uitgangspunt **structuur** in de praktijk door:

- Samen te werken met de ouder. Wanneer ouder en pedagogisch professional de begeleiding voor het kind afstemmen, weet het kind wat het kan verwachten en dit geeft structuur.
- Overzichtelijke en opgeruimde groepsruimtes waar het kind zelfstandig kan handelen en materiaal kan pakken en kan opruimen wat past bij de ontwikkeling.
- Je te verplaatsten in het kind en de situatie waarin het zich bevindt en samen (groeps) afspraken te maken in overleg met de kinderen. Deze afspraken geven de kinderen duidelijkheid en houvast.
- Te werken met een vast herkenbaar dagritme. Voorspelbaarheid biedt veiligheid aan de kinderen zodat ze weten wat ze kunnen verwachten.
- Door consequent en respectvol grenzen te stellen aan het gedrag van kinderen.
- Realistische doelen te stellen en aansluiten bij de ontwikkeling van het kind. Balans te bewaren tussen rustmomenten en activiteiten. We maken hierbij gebruik van een overzichtelijk activiteiten aanbod.
- Door als pedagogisch professional het goede voorbeeld te geven. Wat van de kinderen gevraagd wordt, moet ook door de pedagogisch professionals worden uitgedragen.
- Informatie en uitleg te geven, aansluitend bij de situatie, de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind en daarmee aan te geven wat je van het kind verwacht.
- Mét kinderen te praten. Bijvoorbeeld bij de kinderen te gaan zitten om met de kinderen te praten over 1 bepaald onderwerp.
- Bij de kinderen te gaan zitten, dit geeft rust en is overzichtelijk voor de kinderen omdat je dan als pedagogisch professional aanwezig en beschikbaar bent.

Les Ecoles

- Voor alle kinderen van Les Ecoles wordt een plan van aanpak op maat gemaakt. Door middel van dit plan van aanpak op maat versterken van de executieve functies/vaardigheden⁴ en volgen wij het welbevinden. Dit plan van aanpak wordt voortdurend bijgesteld waar nodig.

⁴ De executieve functies zijn die vaardigheden en denkprocessen die ons helpen ons gedrag te plannen en te sturen en doelmatig te werk te gaan, vooral in nieuwe onbekende situaties. Deze functies worden ook wel de besturingsfuncties genoemd. Bij het beslissen wat we gaan doen en hoe we dit gaan doen, doorlopen we meestal vier stappen. Eerst maken we een aantal keuzes zoals wat gaan we doen, hoe gaan we het aanpakken, wanneer, met wie etc. Wanneer we die gemaakt hebben, gaan we een plan maken, waarbij we gebruik maken van informatie uit ons geheugen en informatie uit onze omgeving. We kijken daarna of ons plan goed en effectief is en gaan daarna doelgericht handelen. De vaardigheden die nodig zijn om al deze stappen te doorlopen noemt men executieve functies

Bijlage 1 Dagindeling

(Zie bijlage 2 'overzicht eetmomenten' wat er op de diverse tijdstippen wordt genuttigd.)

De algemene dagindeling op maandag, dinsdag en donderdag ziet er als volgt uit:

Tijdstip ±	Omschrijving
14.00 uur	Voorbespreking. Pedagogisch professionals overleggen, verdelen de taken aan de hand van locatie specifieke format voorbespreking en activiteitenprogramma.
14.30-15.30 uur	Kinderen welkom heten en eet en drinkmoment. Kinderen geven bij de pedagogisch professional of op het activiteitenbord aan wat zij deze middag gaan doen.
15.30-17.00 uur	Het doen van een activiteit en/of vrij spelen / binnen - buiten / opendeuren/kinderparticipatie.
16.45 uur	Dagverslag en foto's in Konnect zetten
17.00 uur	Drinken met een gezonde snack
17.00-18.30 uur	Kinderen worden opgehaald. Kinderen spelen vrij binnen of buiten

De algemene dagindeling op woensdag en vrijdag ziet er als volgt uit:

Tijdstip ±	Omschrijving
11.30 uur	Voorbespreking. Pedagogisch professionals overleggen, verdelen de taken aan de hand van locatie specifieke format voorbespreking en activiteitenprogramma.
11.45-12.30 uur	Kinderen welkom heten en eet en drinkmoment. Kinderen geven bij de pedagogisch professional of op het activiteitenbord aan wat zij deze middag gaan doen.
13.30-17.00 uur	Het doen van een activiteit en/of vrij spelen / binnen - buiten / opendeuren/kinderparticipatie.
14.30-15.30	<i>Op vrijdag komen de kinderen uit de bovenbouw rond deze tijd naar de BSO, houdt hierbij de bovenstaande dagindeling aan.</i>
15.00 uur	Kinderen eten en drinken aan tafel
16.45 uur	Dagverslag en foto's in Konnect zetten
17.00 uur	Drinken met een gezonde snack
17.00-18.30 uur	Kinderen worden opgehaald. Kinderen spelen vrij binnen of buiten

De algemene dagindeling op hele dagen (vakantie / studiedag) ziet er als volgt uit:

Tijdstip ±	Omschrijving
8.00-9.30 uur	Voorbespreking. Pedagogisch professionals overleggen, verdelen de taken aan de hand van locatie specifieke format voorbespreking en activiteitenprogramma. Welkom heten van kinderen. Ruimte wordt uitnodigend ingericht.
9.30-10.00 uur	Kinderen eten en drinken aan tafel. (fruit)
10.00-12.30 uur	Het doen van een uitstapje /activiteit en/of vrij spelen / binnen - buiten / opendeuren / kinderparticipatie.
12.30-13.30 uur	Lunch. Aan tafel wordt gevraagd wat de kinderen na het eten willen gaan

	doen.
13.30-17.00 uur	Het doen van een activiteit en/of vrij spelen / binnen - buiten / opendeuren / kinderparticipatie.
Tussen 15.00 -17.00 uur	Kinderen eten en drinken aan tafel (fruit, wafel/cracker, yoghurt, rauwkost), dit kan 1 moment zijn of 2 momenten afhankelijk van de dagindeling en behoefte van de kinderen
16.45 uur	Dagverslag en foto's in Konnect zetten
17.00-18.30 uur	Kinderen worden opgehaald. Kinderen spelen vrij binnen of buiten

De algemene dagindeling Les Ecoles op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

Tijdstip ±	Omschrijving
14.00 uur	Voorbespreking. Huiswerkcoördinator overlegt met pm'r en student begeleider.
15.00 uur	Kinderen eten en drinken aan tafel
15.15-16.15uur (evt vroege/late groep)	Huiswerk maken. Coördinator en studentbegeleider geven zo nodig ondersteuning bij vragen, planning en overhoren.
16.15-17.15 (evt. vroege/late groep)	Het doen van een activiteit en/of vrij spelen/ binnen-buiten/kinderparticipatie.
+17.15 uur	Drinken met een gezonde snack
17.15	Dagverslagen en foto's in Konnect zetten
17.15-18.30 uur	Kinderen worden opgehaald. Kinderen spelen vrij binnen of buiten Kinderen die hier toestemming voor hebben mogen zelfstandig naar huis of een sportclub.

Uiteraard kunnen bepaalde taken ook later of eerder op de dag gedaan worden.

Let op deze taken aan het eind van de dag

- Belangrijke informatie voor de pedagogisch professionals voor de volgende dag in het logboek noteren
- Vuilnis in de bakken/containers
- Keuken en wc's schoon achterlaten
- Groepsruimten netjes en opgeruimd achterlaten
- Plein netjes en opgeruimd achterlaten (zand in de zandbak, speelgoed in de schuur)
- Schoonmaaklijsten aftekenen (op vrijdag inleveren bij locatie manager)
- Op de dagen dat de schoonmaker komt alles omhoog zetten.
- Vaatwasser uitruimen, indien er tijd is (en indien nodig)
- Alle elektrische apparaten uitschakelen (wasmachine, droger)
- Alle ruimtes nalopen om te kijken of er nog iemand is
- De lichten overal uit doen, ramen dicht, de deuren op slot en indien aanwezig, het alarm aanzetten.

Uiteraard kunnen bepaalde taken ook later of eerder op de dag gedaan worden.

Bijlage 2 Overzicht eetmomenten

Eetmomenten BSO

Uit school

Fruit (gewassen en met schil) / rauwkost naar behoefte. Water/water met een vrucht of komkommer/afgekoelde thee.

Daarnaast:

- 1 of 2 wafels/crackers met smeerbaar beleg bv hummus of appelstroop of jam of zuivelspread. *(niet alle beleg hoeft op tafel te staan, maak hierin een keuze van 2 of 3, max 1 rijstwafel (teveel is niet goed voor kinderen), anders mais of spelt)*
- Eventueel een bekertje yoghurt (evt. met kaneel of honing of jam of appelstroop)

Eindedag snack:

- Een klein handje rozijnen **of** een dadel **of** een wafel/cracker **zonder beleg**
- Rauwkost, bijvoorbeeld wortelen, komkommer, tomaatjes (gehalveerd)
- Water/ water met vrucht of komkommer/ afgekoelde thee.

Kinderen die aansluitend aan de BSO gaan sporten/trainen mogen in overleg met de ouders iets meer eten tijdens de einde dag snack. Leg dit uit aan de overige kinderen.

Extra toelichting lunch BSO:

Op de meeste locaties wordt warm gegeten tussen de middag met een lunch van Tommy Tomato. Op sommige locaties wordt (nog) een broodmaaltijd gegeten. Wanneer kinderen brood eten (max. 4 boterhammen eventueel met boter) op de BSO hebben ze de keuze uit vier hartige producten: kaas, hummus, zuivelspread, kipfilet en vier zoete producten: Jam, honing, chocopasta zonder suiker en appelstroop. Kinderen hebben de keuze uit melk/yoghurt/thee/(fruit)water bij het eten.

Kijk altijd goed naar de behoefte van het kind!